

Edebiyata Giriş - I

1. Aşağıdakilerden hangisi Türk edebiyatının dönemlere ayrılmasında kullanılan ölçütlerden biri değildir?

- A) Din değişikliği B) Dil değişikliği
C) Kültür değişikliği D) Coğrafya değişikliği
E) Hanedan değişikliği

2. Türkçenin yabancı etkilere en kapalı dönemi olan bu dönem, 6 ve 13. yüzyıllar arasında etkili olmuştur. Bu dönem Göktürkler, Uygurlar ve Karahanlılar devrini kapsar. Türkçenin ilk yazılı belgeleri bu döneme ait olduğundan bu dönem için Türk yazı dilinin ilk devresi denilebilir. Bu dönemdeki Türk dilinin tarihî seyrini izlemek için başta Orhun Kitabeleri olmak üzere elimizde bol miktarda yazılı kaynak vardır.

Bu parçada Türkçenin aşağıdaki dönemlerinden hangisi ile ilgili bilgi verilmiştir?

- A) İlk Türkçe B) Ana Türkçe
C) Eski Türkçe D) Orta Türkçe
E) Yeni Türkçe

3. Mende Mecnûn'dan füzûn âşıklık isti'dâdı var
Âşık-ı sâdik menem Mecnûn'un ancak adı var
N'ola kan tökmekde mâhir olsa çeşmüm merdümi
Nutfe-i Kâbildür ü gamzen kimi üstâdı var
Kıl tefâhur kim senün hem var men tek âşıkun
Leyli'nün Mecnûn'ı Şîrîn'ün eger Ferhâd'ı var

Bu dizeler Türk edebiyatının aşağıdaki dönem veya kollarından hangisine aittir?

- A) İslamiyet öncesi
B) Divan edebiyatı
C) Halk edebiyatı
D) Servetifünun Dönemi
E) Millî Edebiyat Dönemi

4. Aşağıdakilerden hangisi Batı etkisinde gelişen Türk edebiyatının dönemlerinden biri değildir?

- A) Tanzimat Dönemi
B) Servetifünun Dönemi
C) Millî Edebiyat Dönemi
D) Cumhuriyet Dönemi
E) Divan edebiyatı

5. I. Siyasi ve toplumsal değişim
II. Teknolojik gelişmeler
III. Çevirilerin etkisi
IV. Yazarların dil tercihleri
V. Halkın değişim isteği

Numaralanmış etkenlerden hangisi dilin tarihî süreç içerisindeki değişimini etkileyen sebeplerden biri değildir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

6. Aşağıdakilerden hangisi Türklerin tarih boyunca kullandığı alfabelerden biri değildir?

- A) Göktürk alfabesi B) Çin alfabesi
C) Uygur alfabesi D) Arap alfabesi
E) Latin alfabesi

7. I. *Divanü Lügati't Türk*
II. *Codex Comanicus*
III. *Kutadgu Bilig*
IV. *Muhakemetü'l Lügateyn*
V. *Kamus-ı Türkî*

Numaralanmış eserlerden hangisi sözlük değildir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

8. Bu akıma göre sanatın üç temel ögesi vardır: Akıl, sağduyu ve tabiat. Her eser güzelliğini akıldan alır. Sağduyuya uymayan bir anlatımın hiçbir anlamı ve değeri yoktur. Bu yüzden hiçbir şey gerçekten daha güzel değildir. İnsan ancak inandığı şeyden heyecan duyar. Tabiatla bulunan her şey sanatta da vardır. Bundan ötürü tabiatı taklit etmek gereği önemlidir. Zira yalnız gerçek olan şey, takdir edilir. Gerçek olmayan hiçbir şeyin devamı olmaz.

Bu parçada özellikleri verilen edebî akım aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Klasisizm B) Realizm
C) Romantizm D) Natüralizm
E) Sembolizm

9. Bir dilin tarihsel, bölgesel sebeplerden dolayı ses, yapı ve söz dizimi özellikleriyle ayrılan kollarıdır. Bir dilin belli bir coğrafi bölgede insanlar tarafından konuşulan çeşidi olarak da tanımlanabilir. Eş anlamlısı "diyalekt"tir. Dilin bilinmeyen zamanlarda ayrılmış kollarıdır.

Bu parçada aşağıdakilerin hangisinden söz edilmiştir?

- A) Lehçe B) Ağız C) Şive
D) Argo E) Jargon

10. Aşağıdakilerin hangisinde Türkçenin lehçeleri verilmiştir?

- A) Çuvaşça ve Yakutça
B) Azerice ve Türkmence
C) Moğolca ve Tunguzca
D) Japonca ve Korece
E) Kırgızca ve Azerice

11. Aşağıdakilerden hangisi romantizmin özelliklerinden değildir?

- A) Rastlantılara çok yer verilir.
B) Sanatçılar yapıtlarında kendi kişiliklerini gizlemezler.
C) Akıl ve sağduyu egemendir.
D) Düş gücü, duygular ve tutkular öne çıkarılır.
E) Dış dünyaya ve geçmişe büyük özlem beslenir.

12. Bir dilin, bir şive içerisinde oluşan ses ve söyleyiş değişikliklerine dayanan en küçük koludur. Aynı dil içinde ses, şekil, söz dizimi ve anlam bakımından farklılıklar gösterebilen, belli yerleşim bölgelerinde veya sınıflara özgü olan konuşma dilidir. Dilin en yeni zamanında ayrılmış küçük kollarıdır.

Bu parçada aşağıdakilerin hangisinden söz edilmiştir?

- A) Lehçe B) Ağız C) Standart dil
D) Argo E) Jargon

13. I. *Sekiz Yükme*
II. *Altun Yaruk*
III. *Risaletü'n Nushiye*
IV. *İrk Bitig*

V. *Kalyanamkara ve Papamkara Hikâyesi*

Numaralanmış eserlerden hangisi Türkçenin diğerlerinden farklı bir dönemine aittir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

14. Batı Türkçesi, XII. yüzyılın sonları ile XIII. yüzyılın başlarından günümüze kadar devam eden Eski Türkçeden sonra Türkçenin iki büyük kolundan biridir. Batı Türkçesi tarihî gelişimi içinde üç ana döneme ayrılır. Türkçenin XIII ve XV. yüzyıllar arasındaki dönemi "----" adını alır.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Osmanlı Türkçesi
B) Kıpçak Türkçesi
C) Çağatay Türkçesi
D) Eski Anadolu Türkçesi
E) Türkiye Türkçesi

Edebiyata Giriş - II

1. Ortak dilin dışında, daha çok küçük gruplar arasında kullanılan söz ve söyleyişlerden oluşan özel dildir. Diğer bir ifadeyle toplumun belli bir çevresi tarafından kullanılan, kendine has sözcük ve deyimleri bulunan özel bir dildir. Genel olarak var olan sözcüklere yeni anlamlar yüklenmesiyle oluşturulmuştur. Örneğin "ayvayı yemek" bu tür kullanımda zor duruma düşmek anlamında kullanılan bir deyiştir.

Bu parçada aşağıdakilerin hangisinden söz edilmiştir?

- A) Lehçe B) Ağız C) Şive
D) Argo E) Jargon

2. Aynı meslek veya topluluktaki insanların ortak dil-den ayrı olarak kullandıkları özel dil veya söz dağarcığıdır. Diğer bir deyişle fikrî, mesleki ortaklık gösteren kimselerin oluşturdukları ortak dil veya ifadeler bütünüdür. Genellikle kullananlar dışında kimsenin anlamayacağı bir dildir. Örneğin Gemicî dili.

Bu parçada aşağıdakilerin hangisinden söz edilmiştir?

- A) Lehçe B) Ağız C) Şive
D) Argo E) Jargon

3. Kuralları sözlüklerde ve yazım kılavuzlarında tespit edilmiş; eğitim, hukuk, basın-yayın alanları ile resmî yazışmalarda kullanılan, işlev ve geçerlilik alanı geniş, sosyal sınıf ve yerel iz taşımayan dil türüdür. Türkçe, İstanbul Türkçesini esas alan yazı dili üzerine kurulmuştur.

Bu parçada aşağıdakilerin hangisinden söz edilmiştir?

- A) Lehçe B) Ağız
C) Şive D) Argo
E) Standart dil (ölçünlü dil)

4. Mutlak krallık devrinde boy gösteren klasisizm sanatçıları kral tarafından her daim koruma altına alınmış, bunun karşılığında klasikler rejim ve toplum konularını tartışmamışlardı. 17. yüzyılda Avrupa'da mutlak kraliyetin görünüşteki nizam ve sükûneti hüküm sürmekteydi. Asiller, burjuvalar ve köylüler ilk zamanlar bu düzenden memnun görünüyordu; sanat, asillerin bir ayrıcalığı olarak kabul ediliyordu. Ancak 18. yüzyılın sonlarına gelindiğinde patlak veren Fransız İhtilali bu mutlak monarşiyi yıktı. Kilisenin ve kralın hâkimiyeti sona erdi. Hürriyet, eşitlik fikirleri efendi ve köle ilişkisine dayanan sistemi çöktürdü. Hürriyetçilikle birlikte ferdiyetçilik fikri de önem kazandı. Artık her insan bireydi. Bu durum klasisizm anlayışına taban tabana zıttı. Fransız İhtilali'yle ortaya çıkan hürriyet, demokrasi ve ferdiyetçilik kavramları yeni bir akımın doğmasına yol açmıştır.

Bu parçanın son cümlesinde ifade edilen yeni edebî akım aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Realizm B) Romantizm
C) Sembolizm D) Natüralizm
E) Parnasizm

5. **Aşağıdakilerden hangisi, fütürizmin (gelecekçilik) özelliklerinden biri değildir?**

- A) Makinenin, motorun ve teknolojinin övgüsü yapılır.
B) Tüm geleneklere ve kurallara karşı çıkılır.
C) Biçem (üslup) ve biçim kaygısı yoktur.
D) Her yönüyle kent kültürü yansıtılır.
E) İvmeye ve devimine önlem verilir.

6. Metinler gerçeklikle ilişkileri, işlevleri ve yazılış amaçları bakımından iki ana gruba ayrılarak incelenir. Bunlar ---- ve ----

Bu cümlede boş bırakılan yerlere sırasıyla aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) tarihî metinler - bilimsel metinlerdir.
B) öğretici metinler - felsefi metinlerdir.
C) sanatsal (edebî) metinler - öğretici metinlerdir.
D) kişisel hayatı konu alanlar - gazete çevresinde gelişenlerdir.
E) anlatmaya bağlı metinler - göstermeye bağlı metinlerdir.

7. Aşağıdakilerden hangisi bilimsel metinler ile ilgili olarak söylenemez?

- A) Bilgi vermek amacıyla yazılır.
B) Kesinlik vardır.
C) Üslup kaygısı yoktur.
D) Söz sanatları kullanılmaz.
E) Kurmaca özelliği gösterir.

8. Aşağıdakilerden hangisi sanatsal metinler ile ilgili olarak söylenemez?

- A) Estetik zevk ve duygu vermek amacıyla yazılır.
B) Kesinlik yoktur.
C) Üslup kaygısı vardır.
D) Söz sanatları kullanılır.
E) Dil göndergesel işleviyle kullanılır.

9. Günümüz insanı, bilimin gerçekçi dünyasına kendini kaptırması, duyguları ve istekleri ikinci plana atmıştır. Ancak ben, hemen her yazımda insanları duygu dünyalarıyla baş başa bırakıp onları unutmak istedikleri diğer yarınlarıyla yüzleştirerek kelimelerin o görünenin arkasındaki anlamlarıyla okuyucumu büyülemeyi amaçlarım.

Bu sözleri söyleyen yazarın aşağıdaki metin türlerinden hangisiyle ilgili eser vermesi beğlenmez?

- A) Makale B) Roman C) Şiir
D) Fabl E) Hikâye

10. I. Öğretici metinlerde amaç bilgi vermektir.
II. Sanatsal metinlerde amaç güzellik uyandırmaktır.
III. Göstermeye bağlı edebî metinlerde paragraflar arasında dramatik bir örgü vardır.
IV. Olay çevresinde gelişen metinler de öğretici metinlerdendir.
V. Sanatsal metinlerde yazar, gerçekliği kurgulayarak yeniden inşa eder.

Numaralanmış cümlelerin hangisinde bilgi yanlışlığı vardır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

11. Avrupa'da 19. yüzyılın ilk yarısında klasisizme tepki olarak doğan, duygu ve hayali ön planda tutan, doğadaki ve toplumdaki karşıtlıkları, çelişkileri yansıtmayı, kişileri, toplumsal çevreleriyle vermeyi amaç edinen bir edebiyat akımıdır.

Bu cümlede sözü edilen edebî akım aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Klasisizm B) Realizm
C) Romantizm D) Natüralizm
E) Sembolizm

12. Aşağıdakilerden hangisi öğretici metinler arasında yer almaz?

- A) Mektup B) Roman
C) Gezi yazısı D) Anı
E) Otobiyografi

Edebiyata Giriş - III

1. Müzikle tedavi, tıp tarihi kadar eskiye dayanır. Çünkü insanlar tedavi araçlarını çoğu kez birlikte kullanmışlardır. Homera, ameliyatlarda müziği kullanmış ve müziğin sakinleştirici etkisini göstermiştir. Aesculape ise sağırlığı tedavi ederken trampet kullanmıştır. MÖ 400'lü yıllarda Platon da müziğin ahenk ve ritmiyle insan ruhunun derinliklerine nüfuz ederek ona hoşgörü kazandırdığı ve rahatlık verdiğini belirtmiştir.

Bu parça aşağıdaki metin türlerinden hangisine örnektir?

- A) Göstermeye bağlı edebî metin
- B) Anlatmaya bağlı edebî metin
- C) Öğretici metin
- D) Coşku ve heyecana bağlı metin
- E) Kişisel hayatı konu alan metin

2. Öğretici metinlerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Birbiriyle çelişen ifadeler yer verilmez.
- B) Özellikle belirli türlerinde sadece nesnel ifadeler yer verilir.
- C) Kelimeler genellikle yan ve mecaz anlamlarıyla kullanılır.
- D) Yazıldıkları dönemin dil özelliklerini yansıtır.
- E) Bilimsel terimlere, felsefi kavramlara başvuru yapılabilir.

3. Aşağıdakilerden hangisi metinlerin sınıflandırılmasında göz önünde bulundurulacak ölçütlerden biri değildir?

- A) Dilin kullanıldığı işlev
- B) Metnin yazılış amacı
- C) Metnin teması
- D) Gerçekliği ele alış biçimi
- E) Kullanılan anlatım türü

4. Aşağıdakilerden hangisi anlatmaya bağlı edebî metin türlerinden biri değildir?

- A) Anı
- B) Öykü
- C) Roman
- D) Masal
- E) Fabl

5. Aşağıdakilerin hangisinde bilgi yanlışdır?

- A) Öğretici metinlerde bilimsel konular da güncel konular da işlenebilir.
- B) Göstermeye bağlı metinlerde anlatıcı ile yazar aynı kişidir.
- C) Sanatsal metinlerde gerçeklik, anlatıcının algısına göre yansıtılır.
- D) Göstermeye bağlı metinlerde olay örgüsü; kişi, zaman, mekân çevresinde kurulur.
- E) Edebî metinlerde anlatıcı, kurmaca bir kişidir.

6. Sanatta aklın egemenliğine son verilmiştir. Bu edebiyat akımı hayallerle duyguların üstünlüğünü kabul etmekle, gerek klasisizme gerekse neoklasisizme başkaldırmış durumdadır. Bu akımın temsilcileri olan yazarlar klasik edebiyatın şekil ve muhtevaya ait bütün kaidelerini kırmışlardır. Aşırı özeni kırıp hürriyet içerisinde yazmayı prensip hâline getirmişlerdir. Edebî eserlerde belli konular yerine insan ve toplum hayatıyla ilgili her şeyin işlenebileceğini, dram ile trajedinin, gülünç ile acıklığın bir arada bulunabileceğini söylemişlerdir.

Bu parçada sözü edilen edebî akım aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sürrealizm
- B) Realizm
- C) Romantizm
- D) Natürizm
- E) Sembolizm

7. Anlatım, sözlü ve yazılı olmak üzere iki türdür. **Buna göre aşağıdakilerden hangisi diğerlerinden farklı bir anlatım türüyle oluşur?**

A) Röportaj B) Münazara C) Söylev
D) Panel E) Forum

8. Kış, Ada'nın her tarafında yerleşebilmek için rüzgârlarını poyraz, yıldız poyraz, maestro, dramudana, gün doğusu, batı karayel, karayel hâlinde seferber ettiği zaman; öteki yakada yaz, daha pılısını pırtısını toplamamış, bir kenara, oldukça mahzun bir göçmen gibi oturmuştur. Gitmekle gitmemek arasında sallanır bir hâlde, elinde bir pasaport, çıkınında üç beş altın, bekleyen bu güzel yüzlü göçmen tazeyi benden başka bu adada seven hemen hiç kimse yoktur diyebilirim.

Bu parçayla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Dış gerçeklik yeniden yorumlanmıştır.
B) Dil, duygusal ve çağrışımsal özellik göstermektedir.
C) Öznel cümlelere yer verilmiştir.
D) Bilimsel bir yaklaşımla oluşturulmuştur.
E) Betimleyici unsurlar kullanılmıştır.

9. **Aşağıdakilerin hangisinde edebî ve öğretici metinlerle ilgili yanlış bilgi verilmiştir?**

- A) Edebî metinlerde dil sanatsal işlevde, öğretici metinlerde ise göndergesel işlevde kullanılır.
B) Edebî metinlerde metin yapısına dikkat edilirken öğretici metinlerde bu özellik aranmaz.
C) Edebî metinlerde sözcüklerin yan ve mecaz anlamları kullanılırken öğretici metinlerde gerçek anlamları kullanılır.
D) Edebî metinlerde öznellik ağır basarken öğretici metinlerde nesnellik ön plandadır.
E) Edebî metinlerde yazar okuyucunun duygularına hitap eder, öğretici metinlerde ise okuyucuyu bilgilendirir.

10. **Aşağıdakilerden hangisi öğretici metin türlerindedir?**

A) Şiir B) Tiyatro C) Roman
D) Hikâye E) Eleştiri

11. Bu akımın doğuşunun sebeplerini sosyal sıkıntılarda, rejim baskılarında, klasisizmin sanatçıyı çıkmaza sokan kuralcılığında aramak gerekir. Böylelikle ilk defa bir edebî akım başka bir edebî akıma tepki göstererek doğmuştur. Tepkinin en büyüğü, uzun zamandır varlığını sürdüren klasisizmin git-tikçe artan ve sanatkârın hürriyetini kısıtlayan kuralcılığı, katı akılcı tutumu, millîlikten uzak tavrı ve sunileşen dil ve üslubunadır.

Bu parçada sözü edilen edebî akım aşağıdakilerden hangisidir?

A) Natüralizm B) Sembolizm
C) Romantizm D) Realizm
E) Sürealizm

12. ---- öncelikle hümanist felsefe ve Rönesans Hareketi'nin yaşandığı sosyal ve siyasi ortamdan doğmuştur. 16. yüzyılın sonlarında özellikle Fransa'da ortaya çıkan, eski Yunan ve Latin edebiyatlarını örnek alan, akıl ve sağduyuya önem veren, gerçeği ve doğayı akıl yoluyla incelemeye çalışan, doğallığı ve gerçekliği temel alan bir edebiyat akımıdır.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

A) Klasisizm B) Realizm
C) Romantizm D) Natüralizm
E) Sembolizm

Edebiyata Giriş - IV

1. Tolstoy, *Savaş ve Barış* isimli ünlü romanını kaleme almadan önce aylarca yanında haritalarla savaş meydanlarını gezmiştir. Goncourt Kardeşler de romanı bilimsel terimlerle tanımlamışlar, onu tarih gibi düşünüp gerçek dokümanların kaydı olarak görmüşlerdir. Bunlar töre âdetlerini incelemek için, not alma usulüyle çalışırlar. Dolayısıyla bilgi ve belge toplamak iyi bir gözlemin temel şartıdır.

Bu parçada verilen örnekler aşağıdaki edebî akımlardan hangisi ile ilgilidir?

- A) Klasisizm
- B) Realizm
- C) Romantizm
- D) Empresyonizm
- E) Sembolizm

2. • Olağanüstü kişilere ve olaylara yer verilmez.
• Sanatçılar kişiliklerini eserlerinde gizlerler.
• Gözlem ve tasvir çok önemlidir.
• Hikâye ve romanda etkili olan akımdır.

Bazı özellikleri verilen edebî akım aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Klasisizm
- B) Realizm
- C) Romantizm
- D) Sürrealizm
- E) Sembolizm

3. **Ağıdakilerden hangisi romantizmin özelliklerinden biri değildir?**

- A) Duygu, coşku ve hayale geniş biçimde yer verme
- B) Konuları işlerken iyi-kötü, güzel-çirkin gibi karşıtlıkları önemseme
- C) Sanatı, toplum için bir mücadele aracı olarak görme
- D) Ulusal ve dinsel konuları ön plana çıkarma
- E) Konuşma dili yerine sanatlı ve yapay bir dil kullanma

4. I. Her yapıt, akıl ve sağduyuya dayanmalıdır.
II. İnsan doğasına ve iç dünyasına saygı gösterilmelidir.
III. Duygu ve hayallere önem verilmelidir.
IV. Söyleyişte yetkinliğe ulaşmaya özen gösterilmelidir.
V. Tiyatro yapıtları, "üç birlik" kuralına uygun yazılmalıdır.

Numaralanmış cümlelerin hangisinde klasisizm ile ilgili yanlış bilgi verilmiştir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

5. **Aşağıdakilerden hangisi parnasizmin özelliklerinden biri değildir?**

- A) Şiirde ozan, kişiliğini gizlemiştir.
- B) Yunan ve Latin kültürüne, mitolojiye yeniden dönülmüştür.
- C) Felsefi düşünceler, bilim ve fenle ilgili görüşler işlenmiştir.
- D) Önemli olan bir şeyi anlatmak değil, sezdirme-tir.
- E) Toplumsal konular önemsenmemiş, şiirin biçimsel güzelliği yeterli sayılmıştır.

6. Romancı, eserinde bir bilim insanı tarafsızlığıyla gerçeği yansıtmak istediği için konuşma biçiminde bir çığır açmış, kişilerini hangi sosyal gruptan seçmişse o grubun diliyle konuşturmuştur. Romancı, hem bir gözlemci hem de deney yapan bir bilim insanı gibi davranmış; anlattıklarına kişiliğini katmamıştır.

Bu parçada sözü edilen romancı aşağıdaki edebiyat akımlarından hangisine bağlı olabilir?

- A) Klasisizm
- B) Romantizm
- C) Realizm
- D) Natüralizm
- E) Sembolizm

7. Aşağıdakilerin hangisinde bilgi yanlışı vardır?

- A) Klasisizm akımına bağlı sanatçılar yapıtlarında yansız bir tutum izlemişlerdir.
- B) Romantizmde klasisizmin ihmal ettiği doğaya karşı özel bir ilgi gösterilmiştir.
- C) Parnasyen şairler kendi duygularını, tutkularını semboller aracılığıyla anlatmışlardır.
- D) Natüralistler insanın kişiliğinin oluşumunda soya çekimi önemli görmüşlerdir.
- E) Sembolizm şairler kurallı nazım biçimleri yerine serbest nazım biçimini kullanmışlardır.

8. Aşağıdaki yapıtlardan hangisi Shakespeare'in değildir?

- A) *Yanlışlıklar Komedyası*
- B) *Kral Lear*
- C) *Hamlet*
- D) *Venedik Taciri*
- E) *Kibarlık Budalası*

- 9.** Bu akıma bağlı şairler dış dünyanın görüntülerini somut nesnel gerçeklikleriyle değil de bu görüntülerin sezgilerinden, izlenimlerinden yansıyan niteliklerini şiire aktardılar. Duyguların, dış dünyayı olduğu gibi değil, onu değiştirerek ulaştırabileceğini düşündüler. Bu şairlerin doğa görüntülerini yarı aydınlık ortamlar oluşturur: sararmış yapraklar, akşamın alacakaranlığı, durgun göller, kızıl gün batımı, ay ışıklı geceler... Bu görüntüler de net değil, neredeyse tül bir perdenin ardından yansıyan biçimiyledir. Sembol ve mecazlarla dolu, kapalı bir anlatımı seçtiler. Herkesçe farklı algılanabilecek, yorumlanabilecek şiiri hedeflediler.

Bu parçada sözü edilen edebî akım aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Klasisizm
- B) Realizm
- C) Romantizm
- D) Natüralizm
- E) Sembolizm

10. Aşağıda verilen akım ve yazar eşleştirmelerinden hangisi yanlıştır?

- A) Sürrealizm - Louis Aragon
- B) Sembolizm - Paul Verlaine
- C) Natüralizm - Nikolai Gogol
- D) Realizm - Jack London
- E) Romantizm - Victor Hugo

- 11.** Bu sanatçılar, insanın fizyolojik özellikleri üzerinde durur, insanı soya çekim ve genetik özellikleriyle ele alırlar. Çünkü kişinin sahip olduğu erdemlerin soylarından geldiğine inanırlar. İnsan psikolojisiyle fizyolojisini birbirine bağlı kabul eden sanatçılar eserlerinde kahramanların fiziksel özelliklerini çok ayrıntılı olarak verirler. Buna bağlı olarak da betimleme, bu tarz eserlerin en önemli anlatım biçimi olarak dikkat çeker. Sosyal çevrenin insan üzerinde yaptığı etkileri de derinlemesine araştırmışlar, bir anlamda kendilerini bilim insanı, toplumu laboratuvar, insanı da deneme, inceleme aracı olarak ele almışlardır.

Bu parçada sözü edilen edebî akım aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Klasisizm
- B) Realizm
- C) Romantizm
- D) Natüralizm
- E) Sembolizm

- 12.** Romanın kendi güzelliğinden, kendi biçiminin kursesizliğundan başka amacı yoktur. Fizik bilimi bildiğini doğa olaylarını nasıl tarafsız gözle inceliyorsa romancı da insanları o bakışla inceleyerek anlatmalıdır. Onlara yol göstermeye romancının yetkisi yoktur. Yazar bir ahlakçı değil; insanda, toplumda gördüklerini söylemekle yetinen bir gözlemcidir.

Bu parçada sanatçı aşağıdaki akımlardan hangisinin ilkelerini savunmaktadır?

- A) Klasisizm
- B) Romantizm
- C) Realizm
- D) Egzistansiyalizm
- E) Sürrealizm

Ahenk Unsurları - Yapı Unsurları • Şiir Türleri - I

1. Aşağıdaki dizelerin hangisinde redif ve tam uyak kullanılmıştır?

- A) Yüz elli yıl, sıradağlar birer birer yücelir
Ve akıbet Dede'nin anlı şanlı devri gelir
- B) Bu yaz kemençeyi bir dinledinse Kanlıca'da
Baharda bir gece tanburu dinle Çamlıca'da
- C) Bu neslin ortada dahicedir başardığı iş
Vatan nasıl karışır musikiyle, göstermiş
- D) O mutlu devrede İtrî'ye en yakın bir dost
Işıklı danteller bestekârı Hafız Post
- E) Ve seslenir büyük İtrî, semayı örten ruh
Peşinde dalgalanır bestesiyle Seyyid Nuh

2. Aşağıdaki dizelerin hangisinde redif ve tam uyak kullanılmıştır?

- A) Şimşek gibi atıldık bir semte yedi koldan
Şimşek gibi Türk atlarının geçtiği yoldan
- B) Haykırdı ak tolgalı beylerbeyi "ilerle"
Bir yaz günü geçtik tunadan kafilelerle
- C) Serpilmeye başladı bir rüzgâr ince ince
Son yokuş noktasından düzlüğe çevrilince
- D) Evet bu eski nesil bir şerefli âlem açar
Duyuştta ince zamanlardan inkıza kadar
- E) Bu sazların duyulur her telinde vatan
Sihirli rüzgâr eser daima bu topraktan

3. Benden selam olsun Bolu Beyi'ne

Çıkıp şu dağlara yaslanmalıdır
Ok gıcirtısından kalkan sesinden
Dağlar seda verip seslenmelidir

Bu dizelerde aşağıdaki nazım türlerinden hangisine özgü bir nitelik vardır?

- A) Koçaklama
- B) Güzelleme
- C) Taşlama
- D) Ağıt
- E) Mersiye

- 4. Senden boşalan bağrıma gözyaşları dolmuş
Gördüm ki yazın bastığımız otları solmuş
Son demde bu mevsim gibi benzim de kül olmuş
Geçtim yine dün eski hazan bahçelerinden

Bu dizelerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) "aaab" şeklinde uyaklanmıştır.
- B) Redif kullanılmıştır.
- C) Tam uyak vardır.
- D) Konusuna göre didaktiktir.
- E) Benzetme yapılmıştır.

- 5. Derin sularında bu ayna her an
Sizden bir parıltı aksettirecek
Kâh çıplak bir omuz sessiz düşecek
Eriyen bir kuğu beyazlığından

Bu dizelerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Sarmal uyak örgüsü kullanılmıştır.
- B) Redif kullanılmıştır.
- C) Tam uyak vardır.
- D) Tapşırıma yer verilmiştir.
- E) 11'li hece ölçüsü ile yazılmıştır.

6. Aşağıdaki dizelerin hangisinde redif vardır?

- A) Yalnız bu semti sevmek için ömrümüz kısa
Yazlar yavaşça bitmese günler kısalmasa
- B) İçtik bu nadir içkiyi yıllarca kanmadık
Bir böyle zevke tek bir ömür yetmiyor, yazık
- C) Ölmek kaderde var, bize ürküntü vermiyor
Lakin vatandan ayrılışın ızdırabı zor
- D) Hiç dönmemek ölüm gecesinden bu sahile
Bitmez bir özleyiştir, ölümden beteri bile
- E) Bu musikiyi, o, son kudretiyle parlattı
Ölünce, ülkede bir muhteşem güneş battı

7. Tarihin dilinden düşmez bu destan
Nehirler gazidir, dağlar kahraman
Her taşı bir yakut olan bu vatan
Can verme sırrına erenlerindir
Bu dizelerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?
- A) Konusuna göre epik şiidir.
B) Redif vardır.
C) Koşma tipi uyaklanmıştır.
D) Tam uyak kullanılmıştır.
E) 11'li hece ölçüsü ile yazılmıştır.
8. Uzak çok uzağız şimdi ışıktan
Çocuk sesinden, gül ve sarmaşıktan
Dönmeyen gemiler olduk açıktan
Adımızı soran, arayan var mı
Bu dördülikle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?
- A) 11'li hece ölçüsüyle yazılmıştır.
B) Ek hâlinde redif vardır.
C) Uyak düzeni "aaab"dir.
D) Tam uyak kullanılmıştır.
E) Dramatik şiir örneğidir.
9. Düşman geldi bölük bölük dizildi
Alnımıza kara yazı yazıldı
Tüfek icad oldu mertlik bozuldu
Eğri kılıç kında paslanmalıdır
Bu dizelerde aşağıdaki şiir türlerinden hangisine özgü nitelik vardır?
- A) Lirik şiir
B) Dramatik şiir
C) Didaktik şiir
D) Epik şiir
E) Pastoral şiir

10. **Aşağıdaki dizelerin hangisinde cinaslı uyak vardır?**
- A) Ürgüp tepeleri baca bacadır
Tütüyor derinde kaç yüz gecedir
B) Başını göğsüme sakla sevgilim
Güzel saçlarında dolaşsın elim
C) Ne var ne yok, neye mahzun duruyorsun sen
Sor köyüne ait benden her ne istersen
D) Rengin uçmuş nen var sunam ah sunam
Söyle bana emret sana can sunam
E) Çobanlar ateş yakmış karşı dağın üstünde
Telli pullu bir gelin ay çardağın üstünde
11. Bu yağmur! Bu yağmur! Bu kıldan ince
Nefesten yumuşak yağın bu yağmur
Bu dizelerle;
- I. tanımaz olur
II. bu yağmur, bu yağmur
III. aynalar yüzümü
IV. bir gün dinince
sözlerinin tümü kullanılarak "çapraz uyak" düzeninde anlamlı bir bütün kurulmak istenirse aşağıdakilerden hangisi son iki dizeyi oluşturur?
- A) III - I B) II - IV C) IV - II
II - IV III - I III - I
D) I - II E) II - I
IV - III III - IV
12. **Aşağıdakilerden hangisi şiirin ahenk unsurlarından biri değildir?**
- A) Ölçü B) Uyak
C) Redif D) Ses tekrarları
E) Tema

Ahenk Unsurları - Yapı Unsurları • Şiir Türleri - II

1. Ne sabahı göreyim, ne sabah görüneyim
Gündüzler size kalsın, verin karanlıkları
Islak bir yorgan gibi, sımsıkı bürüneyim
Örtün, üstüme örtün, serin karanlıkları
Bu dördütle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?
- A) Redif vardır.
B) Sözcüklerin çağrışım gücünden yararlanılmıştır.
C) Tam uyak vardır.
D) Sarmal uyak kullanılmıştır.
E) Benzetmeye yer verilmiştir.
2. Bir kuş sesi gelir dudaklarından
Gözlerin gönlümde açan nergisler
Düşen öpüşlerdir dudaklarından
Mor akasyalarda ürperen seher
Bu dördütle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?
- A) Redif vardır.
B) Çapraz uyak kullanılmıştır.
C) Tam uyak vardır.
D) Somutlamaya başvurulmuştur.
E) 4+4+3 duraklı 11'li hece ölçüsüyle yazılmıştır.
3. Köroğlu düşer mi hele şanından
Çoğunu ayırır er meydanından
Kırat köpüğünden düşman kanından
Çevrem dolup şalvar ıslanmalıdır
Bu dizelerde aşağıdaki şiir türlerinden hangisine özgü nitelikler vardır?
- A) Lirik şiir
B) Dramatik şiir
C) Didaktik şiir
D) Epik şiir
E) Pastoral şiir
4. Söylersin de söz içinde şaşmazsın
Helâli haramı yersin seçmezsin
Nasibin kesilir de sular içmezsin
Akar çaylar senin olsa ne fayda
Bu dizelerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?
- A) Konusuna göre satirik şiirdir.
B) Redif vardır.
C) Koşma tipi uyaklanmıştır.
D) Tam uyak kullanılmıştır.
E) 11'li hece ölçüsü ile yazılmıştır.
5. İlim ilim bilmektir
İlim kendin bilmektir
Sen kendini bilmezsen
Ya nice okumaktır
Bu dördütle ilgili olarak aşağıdaki şiir türlerinden hangisine özgü bir nitelik vardır?
- A) Lirik şiir
B) Didaktik şiir
C) Pastoral şiir
D) Epik şiir
E) Dramatik şiir
6. **Aşağıdaki dizelerin hangisinde redif vardır?**
- A) İftardan önce gittim Atik-Valde semtine
Kaç defa geçtiğim bu sokaklar, bugün yine
B) Top gürleyip oruç bozulan lahzadan beri
Bir nurlu neşe kapladı kerpiçten evleri
C) Semtin oruçlu halkı, süzölmüş benizliler
Sessizce çarşıdan dönüyorlar birer birer
D) Bir tek düşünce oldu teselli bu derdime
Az çok ferahladım ve dedim kendi kendime
E) Onlardan ayrılış bana her an üzüntüdür
Mademki böyle duygularım kaldı, çok şükür

7. Ela gözlerine kurban olduğum
Yüzüne bakmaya doymadım ben
İbret için gelmiş derler cihana
Noktadır benlerin sayamadım ben
Bu dördükle ilgili olarak aşağıdaki yargılardan hangisi yanlıştır?

- A) 6+5 duraklı 11'li hece ölçüsüyle yazılmıştır.
B) Redif vardır.
C) Tam uyak kullanılmıştır.
D) Bir koşmanın ilk dördlüğüne özgü uyak örgüsü vardır.
E) Benzetme sanatından yararlanılmıştır.

8. Yeni mektup aldım gül yüzlü yârdan
Gözletme yolları gel deyi yazmış
Sivr'alan köyünden bizim diyârdan
Dağlar mor menevşe gül deyi yazmış
Bu dördükle ilgili olarak aşağıda verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) I ve III. dizeler birbiriyle zengin uyaklıdır.
B) I ve III. dizeler ile II ve IV. dizeler arasında çapraz uyak vardır.
C) Dize sonlarında redif vardır.
D) Ölçüyü tutturmak için ünlü düşmesine başvurulmuştur.
E) Dizelerin tümü 4+4+3 duraklıdır.

9. **Aşağıdaki dizelerin hangisinde redif yoktur?**

- A) Bir köprü kurup zulmetin ardında, seherle
Bildim gülüp eğlenmeyi ömrümce kederle
B) Alnımdaki her çizgi beyaz bir gece saklar
Bir başka şafaktır saçımın gördüğü aklar
C) Farkım ne, emel kaynağı bir körpe çocuktan
Mademki henüz gelmedi son yolcum ufuktan
D) Ömrümce neden yılları zincir gibi çektim
Mademki bir aşk uğruna can vermeyecektim
E) Caddeden sokaklara doğru sesler elendi
Pencereler kapandı, kapılar sürmelendi

10. Evden çıkar çıkmaz omuzda tabut
Sende eller gibi adımı unut
Kapımı birkaç gün için açık tut
Eşyam bakakalsın diye arkamdan
Bu dördükle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Düz uyak kullanılmıştır.
B) Tam uyak vardır.
C) Hece ölçüsüyle yazılmıştır.
D) Sözcüklerin çağrışım gücünden yararlanılmıştır.
E) Redif vardır.

11. Biliyorum gölgede senin uyuduğunu
Bir deniz mağarası kadar kuytu ve serin
Hazların âleminde yumulmuş kirpiklerin
Yüzünde bir tebessüm bu ağır öğle sonu
Bu dördükle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Sarmal uyak kullanılmıştır.
B) Tam uyak vardır.
C) Hece ölçüsüyle yazılmıştır.
D) Söz sanatlarına yer verilmiştir.
E) Konusuna göre pastoral şiidir.

12. **Aşağıdakilerden hangisi nazım birimi ile ilgili değildir?**

- A) Beyit B) Bent C) Dördlük
D) Dize E) Redif